

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Центр післядипломної освіти

(повна назва факультету)

Кафедра Економіки, організації та обліку в АПК

(повна назва кафедри)

Допущено до захисту

Завідувач кафедри _____

(підпис)

к.е.н., доц. Кузіна Р.В. _____

(прізвище та ініціали)

«_____» _____ 2015 року

Дипломна робота

спеціаліст

(освітньо-кваліфікаційний рівень)

з теми «Інформаційно-аналітичне забезпечення обліку та аудиту витрат та шляхи їх оптимізації» на прикладі ТОВ «ПРИСТА ОЙЛ-УКРАЇНА»

Виконав: слухач 2 курсу, групи 202
спеціальності

7.03050901 облік та аудит _____

(шифр і назва спеціальності)

Мельник Олена Василівна

(прізвище та ініціали)

Керівник к.е.н., доц. Добрунік Т. П. _____

(прізвище та ініціали)

Рецензент Крестінкова М.С. _____

(прізвище та ініціали)

ОДЕСА - 2015 року

АНОТАЦІЯ

Предметом роботи є дослідження теоретично-методичних основ та надання практичних рекомендацій щодо удосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення формування витрат з метою їх оптимізації та економічного розвитку підприємства.

Об'єктом дослідження є господарська діяльність ТОВ «ПРИСТА ОЙЛ-УКРАЇНА» в частині операцій, які пов'язані з формуванням витрат.

Метою дипломної роботи є дослідження теоретичних і практичних питань обліку формування витрат і надання практичних рекомендацій з удосконалення обліково-аналітичного забезпечення та обґрунтування напрямків зниження витрат на підприємстві.

За результатами дослідження обґрунтовано основні напрямки вдосконалення управління витратами та їх вплив на фінансовий результат підприємства. Надано рекомендації щодо удосконалення обліково-аналітичного забезпечення формування витрат.

Одержані результати можуть бути використані ТОВ «ПРИСТА ОЙЛ-УКРАЇНА».

Рік виконання дипломної роботи - 2015

Рік захисту роботи - 2015

Ключові слова: витрати, собівартість, операційна діяльність, обліково-аналітичне забезпечення, ефективність, точка беззбитковості, постійні витрати, змінні витрати.

Дипломна робота містить 112 сторінок, 16 таблиць, 4 рисунка, список літератури з 57 найменувань, 8 додатків.

ЗМІСТ

	Стор
ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ВИТРАТ	
1.1. Економічна сутність та класифікація витрат	6
1.2. Обліково-інформаційне забезпечення формування витрат.....	15
1.3. Міжнародний досвід обліку витрат: управлінський підхід.....	25
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ І АНАЛІЗ ВИТРАТ НА ТОВ «ПРІСТА ОЙЛ – УКРАЇНА»	
2.1. Загальна характеристика виробничо-господарської діяльності ТОВ «ПРІСТА ОЙЛ - УКРАЇНА»	34
2.2. Аналіз витрат за видами діяльності ТОВ «ПРІСТА ОЙЛ - УКРАЇНА»	47
2.3. Організація та оцінка стану обліку витрат на ТОВ «ПРІСТА ОЙЛ - УКРАЇНА»	53
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ І УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТОВ «ПРІСТА ОЙЛ-УКРАЇНА»	
3.1. Організація і методика аудиту витрат ТОВ «ПРІСТА ОЙЛ-УКРАЇНА»	69
3.2. Впровадження методу обліку собівартості «Директ-костинг» на ТОВ «ПРІСТА ОЙЛ-УКРАЇНА»	82
3.3. Напрямки удосконалення обліково-аналітичного забезпечення формування витрат діяльності ТОВ «ПРІСТА ОЙЛ-УКРАЇНА»	93
ВИСНОВКИ	101
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	107
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність теми. Перед підприємцями всіх форм власності постійно виникає низка питань: яку продукцію необхідно випускати і в якому обсязі, за якою ціною реалізовувати її, які витрати будуть понесені. Саме від якості вирішення цих питань залежить конкурентоспроможність підприємства і рівень прибутку. Отримати останній можна лише за умов найбільш ефективного використання ресурсів та зниження витрат діяльності.

Реалізація цього вимагає посиленої уваги до питань, пов'язаних із визначенням раціональності структури витрат та пошуків шляхів їх зниження. Для цього кожне підприємство повинно об'єктивно оцінювати рівень своїх витрат постійно шукати пріоритетні напрями їх обліку.

В системі розвитку підприємства в умовах значних економічних обмежень підвищення фінансового результату безпосередньо зв'язано зі зниженням витрат. Практично на кожному підприємстві існують резерви для зниження витрат до раціонального рівня, що дозволяє досягнути росту економічної ефективності діяльності, підвищення конкурентоздатності.

Виявленню внутрішньогосподарських резервів підприємств, запобіганню зловживанням і перевитратам, зниженню собівартості продукції, підвищенню продуктивності праці, рентабельності виробництва, досягненню комерційного успіху сприяють чітко налагоджений облік і контроль.

В сучасних умовах зростають вимоги до бухгалтерського обліку, перш за все, в напрямку підвищення гнучкості, аналітичності та оперативності інформації про витрати, що одержується з метою прийняття ефективних управлінських рішень. На бухгалтерський облік покладено завдання з поліпшення інформаційного забезпечення управління і контролю за збереженням власності та зміцненням фінансового стану підприємства, підвищенням ефективності діяльності та зменшенням ризику втрати коштів через непродумані дії.

Управління витратами є доцільним у всіх сферах діяльності підприємства й має велике значення та цінність для всіх місць виникнення і центрів витрат.

Все це і обумовлює актуальність вибраної теми даної курсової роботи.

Метою написання дипломної роботи є дослідження теоретичних і практичних питань обліку витрат підприємства та методичне обґрунтування доцільності застосування вдосконаленого механізму обліку витрат на підприємстві.

Досягнення поставленої мети створює необхідність вирішення наступних завдань:

- розглянути економічний та обліковий аспекти визначення сутності витрат;
- вивчити економічну літературу, нормативну та законодавчу базу з питань формування і розподілу витрат підприємства;
- дослідити діючу практику ведення первинної документації, методик ведення бухгалтерського обліку витрат підприємства, що досліджується;
- дати загальну характеристику стану організації бухгалтерського обліку на підприємстві, та його фінансового стану;
- встановити за допомогою аудиту достовірність та повноту відображення, правильність визначення витрат за видами діяльності;
- провести комплексну оцінку діяльності підприємства з урахуванням зовнішнього та внутрішнього впливу факторів;
- на основі порівняння теоретичних знань і практики діяльності базового підприємства сформулювати висновки та пропозиції по удосконаленню обліку витрат досліджуваного підприємства.

Об'єктом дослідження є господарська діяльність Товариства з обмеженою відповідальністю «ПРИСТА ОЙЛ-УКРАЇНА» в частині операцій, пов'язаних з формуванням витрат.

Предметом дослідження теоретико-методичні основи та практичні аспекти обліку витрат підприємства Товариства з обмеженою відповідальністю «ПРИСТА ОЙЛ-УКРАЇНА».

Методологічною основою роботи діалектичний метод пізнання та системний підхід до аналізу економічних явищ та процесів, що дало можливість комплексно провести дослідження проблеми формування витрат. У процесі роботи використовувалися такі загальнонаукові **методи** дослідження: спостереження; визначення взаємозв'язків; структурно – логічний аналіз; метод економічного аналізу; метод групувань; різноманітні прийоми статистичних методів, зокрема метод системного та порівняльного аналізу.

Інформаційною базою дослідження слугували законодавчі та нормативно-правові акти з питань формування витрат підприємства, податкова і фінансова звітність підприємства ТОВ «ПРИСТА ОЙЛ-УКРАЇНА», матеріали науково-практичних конференцій, професійних періодичних питань.

Основні положення роботи, висновки та пропозиції базуються на використанні та узагальненні нормативних актів, літературних джерел, матеріалів періодичних видань, електронних ресурсів.

ВИСНОВКИ

У дипломній роботі проведені теоретичні і практичні дослідження питань обліку витрат підприємства та методичне обґрунтування доцільності застосування вдосконаленого механізму обліку витрат на підприємстві.

У першому розділі роботи, який в основному зосереджується на теоретичних аспектах обраної теми, було здійснено дослідження теоретичних основ організації обліку витрат, а саме: розглянуто основні поняття, класифікацію витрат та визнання. Це дозволило зробити такі висновки: витрати є найважливішою економічною категорією діяльності підприємства, що відіграє ключову роль в формуванні прибутку підприємства та дозволяє забезпечити підвищення ефективності виробництва. Витрати формуються в бухгалтерському обліку відповідно до принципу відповідності який передбачає визначення фінансового результату шляхом зіставлення доходів звітного періоду з витратами цього ж періоду, понесеними для отримання цих доходів. В роботі подана загальна характеристика витрат відповідно до П(С)БО 16«Витрати», наведена класифікація даного поняття з урахуванням інформаційних потреб користувачів та видів діяльності підприємства, описані методологічні принципи та визначена структура інформаційної системи бухгалтерського обліку витрат

Другий розділ даної роботи був присвячений практичним аспектам організації обліку витрат, аналізу їх структури та провадження бухгалтерського обліку витрат на підприємстві. Як об'єкт вивчення було обрано підприємство ТОВ «ПРІСТА ОЙЛ-УКРАЇНА».

Товариство є юридичною особою та діє на основі самоврядування, володіє відособленим майном, має самостійний баланс, поточний та інші рахунки в установах банків. ТОВ «ПРІСТА ОЙЛ-УКРАЇНА» веде свою діяльність з 2008 року і являє собою цілісний майновий комплекс с повним технологічним циклом по прийманню, зберіганню та відвантаженню базових фракцій мастил та похідних компонентів. Основним видом діяльності

товариства є надання послуг з перевалки технічних олив в Одеському морському порту.

Аналіз фінансово-господарського стану ТОВ «ПРИСТА ОЙЛ-УКРАЇНА» за 2012-2014 рр. показав: підприємство має достатню матеріально-технічну базу, позитивні значення показників майнового стану свідчать про те, що підприємство є ліквідним і платоспроможним. Необоротні активи, що складають більшість коштів підприємства мають низьку ліквідність і суттєво знижують гнучкість підприємства при використанні власних коштів.

Показники фінансової стійкості свідчать про задовільну платоспроможність підприємства, але зниження частки оборотних коштів у активах на протязі аналізованого періоду є негативною тенденцією. Прискорення оборотності оборотних активів, що допоможе підприємству вивільнити додаткові кошти, можна досягти шляхом прискорення реалізації послуг, розрахунків за реалізовані послуги, недопущення створення великої дебіторської заборгованості.

Динаміка зміни основних статей фінансової звітності з 2012 по 2014 роки ілюструє зниження доходів підприємства та його витрат. Але зниження доходів було більш стрімке і фінансовим результатом діяльності підприємства був збиток. Тому на підприємстві існує потреба у налагоджені ефективної діяльності для вирівнювання його фінансово-економічного стану та необхідність вживання певних заходів з метою покращення результатів його діяльності в майбутньому.

Для покращення стану управлінського обліку на підприємстві було запропоновано використання метод обліку витрат і калькулювання собівартості послуг «директ-костинг». Згідно цього методу були перерозподілені витрати підприємства на постійні та змінні.

З огляну на склад витрат підприємства та специфіку його діяльності були запропоновані основні напрямки зниження постійних витрат, а саме: удосконалення системи поточного ремонту, утримання та експлуатації

основних фондів, застосування ресурсозберігаючих технологій, раціоналізація організаційної структури, ліквідація непродуктивних витрат. В роботі представлений розрахунок ефекту від оптимізації витрат за методом маржинального аналізу, який демонструє взаємозв'язок витрат, обсягу продажу і прибутку від надання послуг та можливість спрогнозувати наслідки управлінських рішень. Використання методу маржинального аналізу показує ефект від оптимізації витрат. Знижується показник точки безбитковості з 6441,72 тис.грн до 6325,46 тис. грн., зростає прибуток з 406,51 тис.грн. до 517,51 тис. грн., зростає запас фінансової міцності підприємства.

В дипломній роботі були освітлені основні напрямки удосконалення обліково-аналітичного забезпечення, що дають змогу розв'язувати функціональні задачі управління, забезпечуючи керівництво повною та достовірною інформацією про господарські процеси та зв'язки із зовнішнім середовищем.

Аналіз структури витрат діяльності ТОВ «ПРИСТА ОЙЛ-УКРАЇНА» у 2012-2014 роках свідчить про позитивну динаміку щодо собівартості послуг у загальному обсязі витрат. Однак ми спостерігаємо суттєве збільшення інших витрат як в абсолютному так і у відсотковому їх значенні. Інші витрати у 2014 році в рази перевищують інші доходи, що спричиняє негативний фінансовий результат всієї діяльності підприємства. Отже керівництву рекомендується звернути прискіпливу увагу до складу та джерел інших витрат., а також виробити стратегію що до їх зменшення.

В результаті проведених нами досліджень по організації фінансового обліку витрат можна зробити наступні висновки. ТОВ «ПРИСТА ОЙЛ-УКРАЇНА» має укомплектований штат бухгалтерії, який забезпечує безперервність відображення операцій, достовірну оцінку активів, зобов'язань та капіталу. Кожен працівник бухгалтерії діє на підставі посадової інструкції. При цьому бухгалтерія має централізований характер. Організація бухгалтерського обліку здійснюється на підставі Закону України

«Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та облікової політики підприємства.

Згідно наказу про облікову політику витрати підприємства включають витрати виробництва, адміністративні та інші операційні витрати. Витрати, що були здійснені протягом звітного періоду і сформували виробничу собівартість продукції відносяться до витрат виробництва. Собівартість послуг ТОВ «ПРИСТА ОЙЛ-УКРАЇНА» складається з: вантажно-розвантажувальних робіт, оформлення вантажу, амортизації основних засобів, оренди виробничого приміщення та причалу, прямих витрат, отриманих робіт і послуг, що безпосередньо відносять до забезпечення виробничого процесу.

Встановлено, що первинний облік формування витрат відповідає загальноприйнятим вимогам, облік витрат ведеться з використанням рахунків класу 9 «Витрати діяльності».

До складу адміністративних витрат підприємство включає: амортизацію основних засобів, нематеріальних активів, витрати на зв'язок, плата за розрахунково-касове обслуговування, витрати на страхування та інші витрати. Адміністративні витрати не включаються до собівартості виготовленої продукції, а списуються на витрати звітного періоду. Усі витрати пов'язані зі збутом також відображаються на субрахунку 92 «Адміністративні витрати» всупереч облікової політики підприємства, де для таких витрат вказаний субрахунок 93 «Витрати на збут». Це певною мірою ускладнює аналіз понесених витрат.

При вивченні існуючого стану обліково-аналітичного забезпечення формування витрат на ТОВ «ПРИСТА ОЙЛ-УКРАЇНА» були виявлені такі недоліки:

- слабка організація надання первинних документів для реєстрації даних про отримані послуги;
- використання невідповідних рахунків для відображення витрат на відрядження та перепусток у порт;

- відсутність розподілу витрат на адміністративні та витрати на збут.

У ході аудиторської перевірки були виявлені помилки, що призводять до заниження суми податку на прибуток. Суми недоїмки та штрафних санкцій у загальному розмірі склали 2250,89 грн. Саме ця сума, як наслідок вказаних помилок зменшить фінансовий результат підприємства в аналізованому періоді.

Всі витрати основної діяльності підприємства визнаються на підставі первинних документів і відображуються на відповідних синтетичних рахунках за допомогою електронно-обчислювальної техніки.

Для покращення організації первинного обліку на підприємстві ТОВ «ПРИСТА ОЙЛ-УКРАЇНА», та вирішення виявлених проблем пропонуємо запровадити графік документообігу, де буде визначений найбільш раціональний шлях документації через підрозділи підприємства.

З метою спрощення процесу аналізу і виявлення відхилень результатів господарської діяльності впровадити використання субрахунку 93 «Витрати на збут». Переглянути склад витрат на рахунку 949 щодо відповідності цілям управління, також увагу слід приділити обґрунтованості віднесення операційних витрат до того періоду, до якого належить пов'язана з ними діяльність.

Оптимізацію витрат на базовому підприємстві пропонуємо починати з ретельного аналізу статей витрат для визначення факторів, які впливають на їх зміну. Рекомендемо переглянути та вдосконалити процедури внутрішнього контролю за дотриманням раціонального витрачення матеріальних, трудових і фінансових ресурсів, дотримання законності господарських операцій, що дозволить своєчасно виявити можливі зловживання чи порушення. Шляхом впровадження комплексних програм з удосконалення організації виробництва, застосуванням ресурсозберігаючих технологій, налагодження системи поточного ремонту та експлуатації основних фондів та зниження закупівельних цін постачальників очікується

скоротити витрати підприємства на 111 тис. грн. при збереженні рівня доходу 2014 року.

Пропонуємо на ТОВ «ПРИСТА ОЙЛ-УКРАЇНА» для покращення стану управлінського обліку запровадження методу обліку собівартості «директ-костинг», та використання на його основі маржинального аналізу. Це надасть можливість проводити політику розвитку підприємства в залежності від заданих орієнтирів на основі визначення мінімального обсягу реалізації, розширить аналітичні можливості обліку та з'єднає облік, аналіз і прийняття управлінських рішень в єдину систему.

Вважаємо, реалізація на практиці зазначених рекомендацій сприятиме вдосконаленню обліку витрат, що підвищить якість, достовірність бухгалтерської інформації, а разом з цим, швидкість та оперативність приймання управлінських рішень. Все це приведе до збільшення ефективності всієї фінансово-господарської діяльності на підприємстві.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Податковий кодекс — Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI (Редакція станом на 01.01.2015)[Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/nk/>
2. Про бухгалтерській облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 червня 1999 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
3. П(С)БО 15 — Положення (стандарт) бухгалтерського обліку «Дохід», затверджене наказом Мінфіну України від 29.11.99 р. № 290[Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>
4. П(С)БО 16 — Положення (стандарт) бухгалтерського обліку «Витрати», затверджене наказом Мінфіну України від 31.12.99 р. № 318 290 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>
5. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Затверджено наказом МФУ від 30.11.1999 № 291
6. Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Затверджено наказом МФУ від 30.11.1999 № 291
7. Бакаев А.С. Бухгалтерский учет: учебник/А.С. Бакаев, П.С. Безруких, Н.Д. Врублевский и др.; под. ред. П.С. Безруких. - [4-е изд., перераб. и доп.]. – М.: Бухгалтерский учет, 2002. – 719с
8. Безверхий К.В., Внутрішньогосподарський контроль непрямих витрат підприємств / К.В. Безверхий // Фінанси, облік і аудит. – 2010. – № 16. – С. 193-208.
9. Белоусова І. Управлінський облік на підприємстві //Бухгалтерський облік і аудит. – 2005. - № 4. – С.44-47.

10. Бутинець Ф.Ф. Витрати виробництва та їх класифікація для потреб управління /Ф.Ф. Бутинець // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – 2012. -№1. – С. 11-18.
11. Бутинець Ф.Ф.: Контроль і ревізія: Підручник для студентів спеціальності „Контроль і ревізія" вищ. навч. закладів./ За ред. Проф.. Бутинця Ф.Ф.- 3-тє вид., доп. І перероб.-Житомир: ПП „Рута", 2002.
12. Власюк Г.В. Функціонально-структурна організація ефективного управління витратами підприємств промисловості // Держава та регіони. - 2006.- №5, с.61-64.
13. Гаврильченко О. Формування облікової політики підприємства щодо обліку витрат виробництва та калькулювання собівартості продукції / О. Гаврильченко//Вісник ХНТУСГ:Економічні науки. – 2008.– Вип. 71.– С. 54 – 61.
14. Гладчук Г.Г. Управління витратами виробництва як необхідна ланка ефективного господарювання // Формування ринкових відносин в Україні. – 2008. - №5. – с.52.-57.
15. Голов С.Ф. Управлінський облік. – К.: Лібра, 2003. – 704 с
16. Голячук Н. Обліково-аналітичне забезпечення як важлива складова управління підприємством / Н.Голячук // Економічний аналіз. – 2010. – С. 408-410.
17. Гончаров В.М. Внутрішній економічний механізм підприємства: навчальний посібник / В.М. Гончаров, Н.В. Касьянова, Н.В. Вецепура, Д.В. Солоха та ін.. – Донецьк: СПД Купріянов В.С., 2007. – 284 с.
18. Гончаренко І.А. Сутність та класифікація витрат підприємства // Молодіжний науковий вісник УАБС НБУ, Серія: Економічні науки, №4/2013
19. Горобець О.С. Економічний зміст та підходи до поняття «витрати» Економічний вісник Запорізької Державної Академії випуск 5 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.zgia.zp.ua/index.php?page=1292&lang=ua>

20. Городянська Л. Особливості технічного забезпечення системи бухгалтерського обліку // Бухгалтерський облік і аудит. – 2009. – № 10. – С. 17–22.
21. Гришко Н. Місце процесу управління витратами в діяльності промислового підприємства // Економіст. - 2006.- №11, с.68-69.
22. Давидович І.Є. Управління витратами: Навч. посібник. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Тернопіль: Економічна думка, 2004. – 228с.
23. Данилюк М.О., Лещій В.Р. Теорія і практика процесно-орієнтованого управління витратами: Наук. вид. – Івано-Франківськ: Місто НВ, 2002. – 248 с. 8. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV, зі змінами від 22.06.2000 р.
24. Дерій В.А. Види обліку і відображення в них витрат та доходів підприємств / В.А. Дерій // Науковий економічний журнал “Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу”. – 2011. – № 1 (13). – С. 107 - 111. – 0,5 друк. арк.
25. Дідик А.М., Гнатів С.Б. Національний університет “Львівська політехніка” Класифікація витрат для цілей управлінського та бухгалтерського обліків © Дідик А.М., Гнатів С.Б., 2007
26. Добровольський В. М., Гнилицька Л. В., Коршикова Р. С. Управлінський облік: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / За ред. В. М. Добровського. — К.: КНЕУ, 2003. — 235 с.
27. Економіка підприємства / За заг. ред. С.Ф. Покропивного. - К.: КНЕУ, 2000. – 528 с.
28. Завгородній В.П. Бухгалтерський облік, контроль і аудит в умовах ринку / В.П. Завгородній, В.Я. Савченко. – 2-ге вид. – К.:Фірма «ДІКсі», 1997. - 832с.
29. Засадний Б. Управлінський облік: шлях до ефективного управління // Справочник економіста . – 2009. - № 1-2. – С.85-90

30. Івахненко В.М. Курс економічного аналізу: Навч.-метод. посібник для самостійного вивчення дисципліни – К.: КНЕУ, 2000. – 263 с.
31. Карпенко О.В. Управлінський облік: організація, методологія, методика викладання: Монографія. – Полтава: РВЦ ПУСКУ, 2005. – 341 с.
32. Кужельний М.В., Калюга Є.В., Калюга О.В. Контроль фінансової діяльності та правильності її складання: Навч.-метод. посібник для студентів економічних спеціальностей і працівників обліково-аналітичних і контрольно-ревізійних служб підприємств, організацій та установ.-К.: Єльга, Ніка-Центр, 2004-240с.
33. Левицька С. Управлінський та внутрішньогосподарський облік: завдання, мета, чинники ефективного впровадження // Бухгалтерський облік і аудит. - 2009. - №2. - С. 27-35.
34. Макконел К.Р. Экономикс: Принципы, проблемы и политика / Макконел К.Р., Кемпбелл Р., Брю С.Л.: в 2т.; Пер. с англ. – М.: Республика, 1992. – 1040с.
35. Манн Р., Майер З. Контроллинг для начинающих. Пер. с нем. - М.: Финансы и статистика, 1992. -208 с.
36. Нападовська Л. Управлінський облік: значення та застосування у практичній діяльності вітчизняних підприємств в умовах ринкових відносин // Бухгалтерський облік і аудит. - 2009. - №10. - С. 45-55.
37. Обліково-аналітичне забезпечення управління: вітчизняний і міжнародний досвід: [Монографія] / за заг. ред. проф. Білопольського М.Г., Сизоненко О. А. :Макіївський економ.-гуманіт.ін-т. – Донецьк, 2014. – 352 с.
38. Панасюк В. Управління витратами виробництва. – Тернопіль: Економічна думка, 1999. – 198 с.
39. Партин Г. Управління витратами підприємства: концептуальні засади, методи та інструментарій/ Г. Партин// Монографія – К.: УБС НБУ, 2008. – 219с.

40. Поддєрьогін А.М. Фінанси підприємств: Підручник / Керівник авт. кол. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін. 3-тє вид., перероб. та доп. — К.: КНЕУ, 2001. — 460 с., іл.
41. Подолянчук В.О. Сутність обліково-аналітичної інформації та її роль у системі контролю сільськогосподарського підприємства/ О. Подолянчук // Економіка АПК. – 2010. – №3. – С.54-57.
42. Романенко О.В. Доходи і витрати операційної діяльності: економічна сутність, склад та інструментарій обліку. //Формування ринкової економіки. 2011р. № 25.
43. Ростовська, Г.В. Витрати: економічна сутність та напрямки дослідження // Вісник Донецького Національного університету. – 2009. – № 2.–С.65-68.
44. Саліта С.В. Визначення напрямків удосконалення організації внутрішнього контролю витрат // Вісник Східноукраїнського національного університету ім. В.Даля – 2010. – № 11 (153). – С. 201-208.
45. Сичевський І. Податкові різниці: податковий //«Вісник податкової служби України» № 16/2013, с. 21 — 25.
46. Скрипник М.І. Сутність витрат як економічної категорії / М.І. Скрипник // Вісник ЖДТУ. – Серія: «Економічні науки». – 2009. – Вип.4 (50). – С.159-165.
47. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський облік на підприємствах з різними формами власності: навчальний посібник/ Н.М. Ткаченко. – К.:А.С.К., 1997. – 512с.
48. Труш В.Є. Управлінський облік: навч-метод. посібник [для студентів вищих навчальних закладів] / В.Є. Труш, Т.М. Чебан, Н.Я. Степанович; за ред.. проф. В.Є.Труша. – Київ: Кондор, 2007. – 296с.
49. Турило А.М., Кревчук Ю.Б., Турило А.А. Управління витратами підприємства: Навч. посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 120с.

50. Фаріон В.Я. Сутність витрат як економічної категорії // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки . - 2013. - Вип. 1. - С. 44-48. - [Електронний ресурс] Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vchtei_2013_1_8.pdf
51. Фридман П. Контроль затрат и финансовых результатов при анализе качества продукции. пер. с англ. - М: Аудит, ЮНИТИ, 1997. - 286с.
52. Хмелевська А.В. Організація обліку.[Електронний ресурс] – Режим доступу: http://bookdn.com/book_599_glava_5_Tema_5.
53. Цал-Цалко Ю.С. Витрати підприємства: Навч. посібник. – К.: ЦУЛ, 2002. – 656 с.
54. Череп А.В. Проблеми обліку і аналізу адміністративних витрат // Формування ринкових відносин в Україні. – 2005. - №9(52). – с.68-73.
55. Шим Джей К., Сигел Джозл Г. Методы управления стоимостью и анализа затрат. Пер. С англ.. –М.: Информационно-издательский дом «Филин». - Сер.«Экономика для практиков», 1996. - 344 с.
56. Юшко С.В. Бухгалтерський і податковий облік податку на прибуток та оцінка чинного порядку їх узгодження / С.В.Юшко // Вісник ХНУ. – 2012. – № 4. – С. 51-64.
57. Энтони Р. Учет: ситуации и примеры / Р. Энтони, Дж. Рис.; пер. с англ.; под ред. А.М. Петрачкова. – М.: Финансы и статистика, 1993. – 558с.